

Sovjetska vlada si resno prizadeva, da bi potegnila za sabo Estonijo, kakor ji je to deloma uspelo z Litvo in kakor je skušala storiti tudi z Lotvinsko povodom sklenitve poslednje trgovinske pogodbe. Seveda se temu ni čuditi, saj ima Rusija mnogo interesa na tem, da si zagotovi vpliv in varnost na obalah Baltijskega morja. Estonske vlade pa iz enega ali drugega razloga niso kazale nikoli preveč zaupanja v veliko rusko sosedo in so se raje naslanjale na Poljsko.

«Izvestija» naglašja v članku, ki smo ga zgoraj omenili, da se ljudom morali Estonci s časom

prepričati, da zahtevajo življenjski interesi Estonske vzdrževanje trajnih prijateljskih odnosov z Rusijo, zakaj samo tako je mogoče gospodarski razmah Estonske. Ob enem pa "izvestja" brez ovinkov dejajo, da sovjetska vlada ne bi mogla mirno gledati, kako se pred njeimi vrati ustanovlja baza protisovjetske fronte.

Glavno vprašanje obstoja v tem: kdo bo vodil baltičske države, Rusija ali Poljska? Sovjeti si prizadevajo, da bi na vsak način preprečili hegemonijo poljske republike, ki jo smatrajo za ekspanzivno zapadnih imperialističnih držav.

Priprave za volitve na Poljskem

Volilno gibanje na Poljskem je bilo tekom božičnih praznikov nekoliko bolj prikrito, a opredeljevanje duhov postaja z vsakim dnem bolj živahno. Pogajanja za ustanovitev volilnih blokov med večjimi strankami potekajo zelo počasi; stranke čakajo in se obotavljajo, ker gledajo, kateri blok bo močnejši, da se priključijo njemu in si s tem zagotovijo večje število mandatov. Oklevanje se opazuje tudi pri raznih opozicijskih strankah, ki še ne vedo, kakšno stališče bi zavzele sprito novega položaja. Maršal Pilsudski postaja namreč vedno bolj popularen. K temu so pripomogle poslednji veliki uspehi njegove vlade na gospodarskem polju (stabilizacijsko posojilo) in v zunanji politiki (Vilnsko vprašanje v Zenevi).

V stranki Piast, katere voditelj Witos se še ni jasno izrekel ne za in ne proti Pilsudskemu, je prišlo do razdora. Izstopil je senator Bojko, ki je začel agitirati za ustanovitev frakcije "Narodno ujedinjenje", katere bi sodelovala z vlado. Imel je že do sedaj izreden uspeh in si pridobil nepričakovano veliko število pristavev.

Tudi v kmetski stranki se že opazja preokret; vodstvo stranke je izključilo dva glavna pristava vlade in Pilsudskega — Jana Stapinskega in Hipolita Sliwinskih. Motivacija za njihovo izključitev je bila zelo previdno sestavljena in vodstvo je smatralo za umestno povedati med vrsticami, da je pripravljeno sodelovati z vlado.

V Poznanju je prišlo do razkola v delavski stranki, kjer je od 35 organizacij 30 prestopilo v kmetsko stranko.

Predvolitveno gibanje je tudi na Poljskem privedlo do neokusnih prizorov: v Varšavi je bil zahtevno napaden novinar Nowaczinski in napadalec do danes še niso bili aretirani; v prostoru tajništva narodne stranke Piast v Varšavi so ponoči vdrli neznan gostje, ki niso odnesli ne denarja ne čevljev, pač pa so pokazali veliko zanimanje za razne listine in pisma, ki so bili spravljani v miznicah, katere so s silo odprli.

Dunajske vprašanje

V poslednjem času je stopilo spet v ospredje takozvano dunajsko vprašanje. Obe največji avstrijski stranki, krščanski socialisti in socialni demokrati, sta l. 1921 hoteli obdržati svoje pozicije — prvi v Spodnji Avstriji, drugi pa na Dunaju — in sta se radi tega domenili, da se Dunaj izloči iz Spodnje Avstrije in se pretvori v deveto avstrijsko zvezno deželo. Pozneje pa se je izkazalo, da so s to reformo pridobili samo socialni demokrati, ki so iz Dunaja ustanovili svojo najmočnejšo trdnjavo. Posledujoče so vseh privilegijev, ki jih posameznim deželam daje federalna ustava, so socialni demokrati zamogli na Dunaju čisto mirno izvesti svojo ekonomsko in socialno politiko. Dunaj je tako ostal edina avstrijska dežela s pretežno socialistično večino in je obenem edina dežela, v kateri se deželna vlada ne voli po proporcionalnem sistemu, marveč po principu večine.

Ze ta okolnost je bila večkrat predmet ostre kritike. V drugih zveznih deželah se je pojavila nekaka mržnja proti Dunaju, mržnja, ki ima svoj izvor pred vsem v gospodarskih prilikah. Dunajska dežela je vsekakor interesanten pojav, ker jo tvori eno samo veliko mesto in ker ista krajevna oblast nastopa deloma kot občinski svet, deloma pa kot deželna vlada. Ta okolnost prinaša Dunaju razne ugodnosti, katerih druge zvezne dežele niso deležne. Od tod mržnja. Ostale zvezne dežele si sedaj prizadevajo, da bi se privilegiirani položaj Dunaja odpravil. V to svrhu predlagajo nekateri, naj bi glavno mesto prenehalo biti zvezna dežela in naj

Vprašanje zdravitve Avstrije v Nemčiji

V dunajskih političnih krogih pričakujejo z velikim zanimanjem izid berlinskih konferenc nemških dežel ali reorganizaciji Nemčije, ki se imajo vršiti v januarju. Splošno priznavajo, da bi zmaga unitarističnih teženj v Nemčiji zadala smrten udarec avstrijskemu pokretu za združitev z Nemčijo. Vse pomembnejše avstrijske stranke bi bile pripravljene pristati na "Anschluss" samo v slučaju, da bi se Avstriji priznal poseben položaj, ki bi ji omogočil, da postane središče vseh protipruskih in protiprotestantovskih sil v Nemčiji. Obenem naglašajo, da je v Avstriji federativna misel že tako ukoreninjena, da bi bil "Anschluss" na drugačni podlagi nemogoč.

Raj je smučkanje?

Smučkanje je iznajdba, ki služi dvema namenoma: praktičnemu in športnemu. Drugi namen je samo posledica prvega, praktičnega, zato o tem prvo besedo.

Severni narodi, zlasti oni, ki preživijo morda pol ali celo tri četrti leta v snegu, dobro vedo in so že davno, v predzgodovinski dobi, vedeli, da je hoja po snegu silno naporna, zlasti če je sneg mehak in se udira do kolena ali pa če je treba hoditi po mehkem snegu v hrib. Da si hojo olajšajo, so poskušali na več načinov. Najizdatnejši je bil ta, da so z raznimi pripravami, kot so na pr. krplji, povečali ploskev noge. Radi tega se v mehakem snegu ni tako udiralo, ker je večja ploskev zajela več snega in je bila odpornost povečana.

Iz tega prvega spoznanja je vzrastlo drugo, da bi se namreč dalo povečati tudi hitrost hoje po snegu, ker krplji so pač zmanjšali napor ter povečali hitrost le za ono vrednost, kolikor je bil napor manjši. To spoznanje, da bi se dala hitrost povečati, je posebno zmrel sneg rodil, zakaj po njem je samo drčalo in je človek radi nerodnosti krpljev za drsanje večkrat padel. Tako so torej v teku dolgih let in morda nešteti poizkusi izpolnili obliko do smučk, ki se jim pravi tudi ski.

Toda ne le severni narodi, temveč tudi drugi so prišli do istega spoznanja. Povsod tam namreč, kjer so bile zime hude, se je vršil proces na isti način. Tako tudi med nami, Slovenci. Šele moderna doba pa je izdelala iz praktičnega smučkanja tudi športno. To se je zgodilo v 80. letih preteklega stoletja, ko so na Norveškem organizirali prvo tekmo smučkarjev.

Smučkanje je torej šport. Treba bi bilo torej vprašati, kaj je to: šport. O športu je morda nam malo slabega mnenja in sicer upravičeno iz tehle razlogov: 1) Vse dosedanje športno gibanje, zlasti na Goriškem, je bilo tako, da ni prineslo nikakih praktičnih uspehov bodi v zdravstvenem, bodi v estetičnem pogledu. 2) Ni bilo nikogar, ki bi pravo mnenje o športu kot koristni zabavi ustvaril med ljudmi in med športniki. 3) Radi iste nepravilnosti so športniki sami pokopali svoj ugled. Nogomet so igrali oblečeni v dolge hlače in debele jope, dirjali so do blaznosti po igrišču, brez vse predpriprave svojega telesa so hoteli biti prvi dan dobri vratarji, centri itd. To velja tudi pri vseh drugih panogah. Posledica tega napačnega, slabega pojmovanja je bil prehlad, srčna napaka, pretegnjenost, jetika itd. — Torej docela nasprotno onemu, kar bi moralo biti.

Smučkanje pa je nekaj telovadbi podobnega. Telovadba je namreč izven športa prav zato, ker je sama v sebi tako organizirana, da nujno zahteva postopnega razvoja, torej za večje naloge znanje manjših. Medtem ko pri nogometu po napačnem mnenju zadostuje, da zna nekdo tehati, in gre potem na igrišče, se na ta način muči in ubija svoje zdravje, je pri telovadbi treba skoro za vsako posamezno vajo prisotnosti celega telesa. In isto pri smučkanju. Smučkanje se je treba učiti. Koliko kozocev preobrne, kdor stopi prvič na

smučke! In ko se privadi, kako prijetno mu je na sicer tako nerodnih prekljah! Dober smučar ne pozna ovir. Gora mu je dostopna in ravan. Navzdol drži s prijetno naglico, navzgor se vzpenja hitreje od pešca. Omenil sem že v prvem članku, da je smučanje tudi zabava. In še kako lepa! Vsakdo, ki mu mora tudi zabava nuditi nekaj dobrega, ker to od nje zahteva, vsak tak bo raje stopil na smučke in šel z njimi v lepo, prosto in zanimivost in tihe, skoro mrtve lepote polno naravo kot pa v zakajeno gostilno.

In v tem je velika vrednost smučkanja. Koristna zabava, združena z uživanjem lepote. Kdor ima le količjak smisla za to opredeljuje, kateri je treba pridružitel še smisel za zdravje, torej zdrave — koristne — estetične zabave, bo rad sledil zgledom vseh onih, ki komaj čakajo proste ure in snega, da poletijo v gore. So pa še taki, ki nimajo smisla za vse te stvari, ki ne umejo lepote zime, ki jim je sneg grd in komaj čakajo, da skupni, so tudi taki, ki varujejo svoje zdravje v zatehlih izbah in polegajo vse dni po pečeh, da jim je vse meso precveto. Celo spijo na peči. So zopet taki, ki jim je vsa zabava v vinu, pitju, nepotrebnem zapravljanju denarja po kinih itd. itd. Dati pa nekaj za smučke in čevlje in take stvari, za to nimajo ne smisla ne pojma. Govoriti tem ljudem o smučkanju je nepotrebno. Treba bi jih šele vzgojiti, da bi vsaj razumeli, kako je lep resno gozd po zimi. Toda za to je treba lepega in tankega čustva. Surov človek bi ga na pr. ne mogel doživeti.

Toda je smučkanje. Zabava, zdrava, lepa, koristna. Počitek po delu. Zamenja za gostilno. Uživanje vrednot, ki jih le zima nudi. —

I. V.

DNEVNE VESTI

Glas o naših krajih

Ilustrirani mesečnik "La Grande Illustrazione Italiana", ki izhaja v Milanu in je vsa dosledno v vsaki številki posvečena naravnim lepotam kraljevine Italije, prinaša v svoji decembrski številki članek izpod peresa Goričana Renata Fattori, z datumom: Gorica, novembra 1927 in z naslovom "V novi Italiji" ter pod naslovom "Trnovska planota".

Članek je opremljen s 5 slikami, ki kažejo nekatere lepote, posebnost naravne skladbe kamenja, kamnito gobo pri Lokah, osamljene skale vrhu gora itd. Slike so lepe, čeprav ne kažejo one pristne lepote trnovske planote, ki obstoji v gozdih. A zdaj se, da je ta članek le uvod v daljšo razpravo, zakaj njegova vsebina je tako malo v zvezi z naslovom in slikami, da se bolj zdi zgodovinska študija kot pa krajevni opis.

Pisec piše o zgodovini Krasa, Vipavske doline, o cestah, ki so v rimskih časih vezale Ogley z barbarimi zaledenja, ter kraje, ki so bili ob teh cestah poznani že od nekdaj.

Dalje piše tudi o gorah, ki so bile med svetovno vojno zelo široko poznane med ljudstvom, med domačini pa že od nekdaj, zlasti radi božje poti na Sv. Gori. Omenja trpljenje italijanske armade, ki se je v tem negotovnem ozemlju, polnem strmih bregov in jam in lukenj in napadov od vseh strani, borila dolga leta in končno zmaga, se kljub vsem oviram in težkemu boju priborila z žrtvami do Idrijske kotline in do Postojne in še dalje.

H koncu pravi pisec, da je to ozemlje obljubeno od ljudi, ki v svojih dušah hranijo oni značaj, ki so ga sprejeli od prvih prebivalcev te zemlje mogočnega cesarstva po razpadu. Članek zaključujejo neki verzi. Torej proza, pristna znanost, spojena s poezijo. —

ORGANIZACIJA VZORNEGA SEMNJA V TRIPOLISU

se dovoljuje v teh dneh, kot se nam poroča, s pospešnim ritmom. Vodstvo semnja v Rimu je bila sporočena udeležba številnih proizvajalcev. Priglasitve se skrbno pregledujejo in dodeljujejo odsekom za posebne razstave. Uradno vodstvo ostanje v Rimu še do 15. januarja. Po tem dnevu naj se naslavlja vsa pisma v Tripolis (Direzio della Fiera Campionaria). Izjemo tvorijo le pisma, ki se naslavlja na oglese v uradnem katalogu semnja, katere je treba pošiljati v Rim (Corso Umberto št. 4) tudi po 15. januarja.

Občinstvo se opozarja, da se bodo prošnje za udeležbo na semnju sprejemale le dotlej, dokler bo na razpolago prostor. Ker pa je le malo še razpoložljivega prostora, se prošnje sprejemajo le pogojno za slučaj prostih mest.

Prazniki v tujini

Od skupine izseljencev v Švici smo prejeli naslednje vrstice: Božični in novoletni prazniki so se po vsej Švici praznovali veselo.

Drobne vesti

Sovjetska vlada in pisatelj

Sovjetska vlada je izdala razglas: "Pisatelj, ki izvirno izvršuje glavni dohodek iz literarnega dejanstva, nadalje slikarji, kiparji in drugi umetniki se izenostijo delavcem kar se tiče namenjane." S tem je sovjetska vlada dokazala svojo veliko socialno skrb za duševne delavce, ki jih je izenostila navadnim delavcem.

Kozima Wagner — slavljenska

V ožjem krogu najboljših prijateljev je v svoji vili Wahnfried v Bayreuthu na Bavarskem obhajala na praznik sv. Stefana svoj devetdeseti rojstni dan Kozima Wagner, vdova po slavnem nemškem glasbeniku Richardu Wagnerju, hči slavnega skladatelja Liszta in mati tudi dobrega glasbenika Siegfrieda Wagnerja. Slavljenska je predpoldne sprejela odposlanstvo mesta Bayreutha. Brzojavno so ji čestitali zastopniki Bavarske in Finske. Zvečer se je vršil koncert, na katerem so se igrali izključno skladbe obeh Wagnerjev in Liszta.

Tudi rekord

V Castell Arguato (pokrajina Piacenza) so igrali na kvarte Damono in Pallela proti Galvani in Bonomiju 32 ur zaporedoma. Prva dva sta zmagala s tri in dvajsetimi igrami proti devetim izgubljenim.

Samozar kapitana

Kapitan Mizuki, bivši poveljnik križarke "Jintsu", se je v Tokiu usmrtil, ker se je čutil krivega pomorske nesreče dne 24. aprila pr. l. pri kateri je zadela križarka "Jintsu" ob neko torpedovko in jo potopila. Ob tej priliki se je s torpedovko potopilo dvanajst častnikov in devet in devetdeset mornarjev.

rdeči radič 260-440; sladka repa 40-80; šelen 180-200; spinača 120-350; topinambour 70-80; valerijana 240-340; bruseljske vrzote 450.

Sadije: pomaranče 85-45 lir za zaboj; pomaranče 120-150 lir za stot; kostonj 110-120; datlji 320-750; limone 30-40 lir za zaboj; mandarin 120-280 lir za kvintal; jabolka 100-400; orehi 320; hruške 120-600; suhe češnje 230-360.

Cene brutto per netto. Na drobno se cene za 20% višje.

Iz tržaškega življenja

Nesrečen kolesar

Kakor navadno vsak dan, tako se je 22-letni sodar Alojzij Obat, stanujoč v Gabrovu pri Proseku, tudi včeraj jutraj odpravil s kolesom na delo v tovarno olja pri Sv. Soboti. Toda to pot nalašč ni prišel na delo. Medpotoma, ko je privozil na Greto, je namreč tako nerodno padel, da se je precej hudo poobil po glavi. Nesrečni kolesar je dobil prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor se je zatekel, nato je bil na lastno željo prepeljan domah negi. Ozdravil bo v kakih 10 dneh.

Tramvaj ga je podrl

Ko je 70-letni upokojenec Gustav Abeles, stanujoč v ulici Milano št. 14, včeraj okoli 17. ure hotel preko omenjene ulice, je v bližini ulice XXX. Oktobra prišel na pot tramvaja, ki je vozil proti ulici Roma in ki ga ni pravočasno zapazil; siromak je namreč popolnoma slep. Čeprav je zaviral naglo ustavil, je tramvaj vendarle zadel in podrl starčka, ki je obležen hudo poškodovan. Navzočni so mu takoj priskočili na pomoč, medtem je pa nekdo telefoniral na rešilno postajo, odkoder je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je ugotovil, da se je Abeles hudo poobil po glavi, si rnil jezik ter si pretresel možgane. Siromak je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v nevarnem stanju v kirurški oddelki.

Nezgod pri delu

Pri delu v strojnem oddelku parnika "Conte Grandi", ki ga dograjujejo v ladjezdelnici S. Marco, je 40-letni mehanik Maksimiljan Sternizza, stanujoč v ulici Lavoratori št. 223, včeraj jutraj prišel z desno roko med zobasta kolesa nekakega stroja, ki so strla roko pod kolenom ter ga ranila na desnem boku. Ponorečene je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdraviti se bo moral kakih 8 tednov.

17-letni Bogomir Kozman, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni zg. št. 100, je včeraj opoldne delal v družbi drugih delavcev tovarne Stigier na glavnem kolodvoru, kjer grade novo lopo. Med delom je fant radi hipne omotice zgubil ravnotežje in padel z odra, visokega kakih 5 metrov. Pri tem je siromak zadobil številne, a k sreči ne nevarne poškodbe na raznih delih telesa. Z avtomobilom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga pridržali v svrhu opazovanja. Če ne nastopijo kake komplikacije, bo ozdravil v 10 dneh.

V bližini proge openskega tramvaja v Skorkliji se je včeraj popoldne okoli 16. ure prevrnil to-

voril voz, naložen z materialom za popraviljanje proge. Delavci, ki so spremljali voz, so naglo odskočili na varno, le 28-letni Božo Roganovič ni utegnil; voz ga je pri padcu dregnil v levo nogo in ga ranil na kolenu. Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, je dal propeljati ponorečena v mestno bolnišnico. Ozdravil bo v 8-10 dneh.

— Namesto po železu, je 35-letni kovač Lovro Klarič, stanujoč v ulici C. Cancellieri št. 120, včeraj jutraj pri delu v tramvajskih delavnicah pri Sv. Soboti, mahnil s kladivom po levi roki ter se praveč hudo ranil. Dobil je potrebno pomoč na rešilni postaji.

Gospodarstvo

SEMENA IN KMETIJSKE POTREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torbianca 19 in Raffineria 7 ima v zalogi:

Semena vseh zelenjadnih vrst, kakor: spinače, redkvice, solata, pesa, kolerabo, zgodnji erfurtski kartof, brokole, zelje, vrzot, zgodnjega graha nizkega in visokega ter vsa ostala vrtna semena.

Detelje in trave. Prejeli smo izbrano seme domače detelje in lucerne ali večne detelje zadnjega pridekla zajamčeno brez predenice, ter vse vrste travnatih semen iz Nemčije.

Kmetijsko orodje. Preskrbeli smo veliko izbero vsakovrstnega kmetijskega ročnega orodja, kakor: okoličanske šape raznih vrst in velikosti, vrtno grablje, motike, gnojne vile, kortalce, sekire, lopate, vrtno žagice in škarje, cepilne nože itd.

Kmetijske stroje: Slamorenice "Mayfahrt", travniške in njivske brane, plugje, gnojnice sesalke, pluzna telesa, sadne in grozdne stiskalnice, stiskalnico za olje, žitne čistilnice, posnemalnike za mleko, ter transportne vrče za mleko, itd.

Čebelarstvo orodje in potrebščine: vse kovinske dele za A. - Z. panje, matične rešetke, pocinjeno žico za pritrdjevanje satnje, kolesca za odstranjevanje žice, topilnice za voske, nože in vilice za odkrivanje satovja, kadihlike in pipe, umetne satnice ter vsa ostala čebelarstvo orodje.

Med. Te dni smo prejeli večjo količino čistega naravnega medu. Umetna gnojila: Superfosfat, kalijev so, čiški solitr in žvepleno-kisl. amonijak, za katere sprejemamo tudi vagonski naložbi po razpisnih dnevnih cenah.

Razna krmila za živino in ptužo krmno; orehove tropine, klajno apno, laneno seme, svetlika, proso, ogorčica ali raviton, luščen ovos, konoplja, solčnica ter pripravljena mešanica za ptice.

Bisulfin za zdravljenje obolele živine ter razna druga sredstva za razkuževanje semen in proti rastlinski škodljivci.

Modra galica: Imamo še nekaj vagonov prave angleške modre galice na razpolago ter vabimo za druge, ki še niso prijavile svojega naročila, da jim prej določijo in naznanijo svojo potrebo. Obenem vabimo tudi posameznike, da prednamenujejo svojo potrebo.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Raffineria 7 in Torbianca 19 Tel. 44-39.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Preklicni komisar za Šempasko občino

Za novo in razširjeno občino Šempas je imenovan kot prefekturni komisar g. I. Savelli.

Nove odredbe za goriške trgovce

Ker se je ugotovilo, da so nekatere trgovine z jestvinami, kolonialnim blagom, s sadjem in podobno z zdravstvenega stališča jako zanesljive, je goriški preloščatelj v tem pogledu izdal nove odredbe, ki jih tukaj navajamo.

Od 1. februarja 1928. dalje se ne sme v trgovinah z jedili in kolonialnim blagom prodajati nikakršna vrsta kruha, ne petroleja, ne različnih vrst gnojil, ne žvepla, bakra in drugo drobnarije, istotako ne sadja ali sveže zelenjave.

V razprodajalnih vrtno zelenjave ter sadja se pa ne sme prodajati nobenih jedil ter ne kolonialnega blaga, ravno tako ne kruha in drugih drobnarij.

Pač pa se lahko prodaja v trgovinah z jedili vino v steklenicah, samo da so te močno in vseskozi trdno zaprte, z zamaškom ali s posebnim pripravom, ter da je na njih različno naznačena kakovost in značaj vina.

Vse te odredbe so izdane zato, ker se v trgovinah, kjer se je prodajalo različno blago, ni moglo tako paziti na čistost, oziroma na higijeno.

Zupanstvo pa lahko napravi tudi kako spremembo v goraj navedenem oziru, ako vidi, da se je v trgovini uredilo na ta način, da higijena ni ne trpi, ali, da so v trgovini za posamezno razprodajno blago določeni posebni oddelki ter ima vsak oddelk svoje posebno osebo, ki je le za tisti oddelki določen.

V ta namen je čas 30 dni po tem, ko stopijo opisane odredbe v velja-

vo, vse to na naznačen način urediti, nekar bo naloga urada za higijeno, da odloči, kar se bo njemu zdelo potrebno.

Cene navadnim živlioni, določene od mednarodnega odbora.

Mednarodni odbor v Gornji je te dni vnovič na svoji redni seji določil cene navadnim živlioni, ki veljajo za celo goriško pokrajino. Te cene so sledeče: riž najboljši vrste (lušten Maratelli) po 1.190 kg. riž srednje vrste (navadno lušten) 1.170, riž najnavadnejše vrste (camolino) 1.160 — testenine navadne 2.60, boljše vrste 2.80, najboljše vrste (napolitanske 3.40 — sir regijanski iz leta 1926 1.1750; — parmigijanski sir iz leta 1926 po 1.1750 kg — bovski sir iz leta 1927 po 1.9 kg — Meso goveje prve vrste na sprednjem delu 6, na zadnjem delu 5, na zadnjem delu 6 — Teletje meso prve vrste po 7.40 (sprednji del), 8.80 (zadnji del), 1.8 (zadnji del); trska (Labrador novi in "Lave") 1.360; polenovka (Hammerfest - Finnmarken) 1.5, polenovka (Berger - Westre suha) 1.8, — Tun na olju 1.18, oljčno olje navadno 1.9, oljčno olje najboljši vrste (extra) 1.10, navadno semensko olje 5.80; mleko v razprodajalnih in mlekarah 1.1 liter, prinečeno na dom 1.110, sladkor v kristalnih 6.60, izčiščen smet sladkor (in izčiščen "pilè") 6.80, surova najboljša kava (Portorico) 32, kava "Santos" najboljša 1.24, kava "Santos" dobra 1.23, kava "Minas" 1.22; do-mača slanina v velikih kosih 9.50, amerišanska slanina 8.40, domače ali amerišansko maslo 8, navadno surovo maslo 15, koruzna moka 1.110, fižol "mandolino" in "everdono" 1.2, fižol "cocks" navaden 1.240, leča 1.240.

Strahovita smrt 3-letne deklice

Komaj nekaj dni je preteklo, kar smo poročali v našem listu o ne-

sreči nekega mladotnega otroka, ki je padel v ogenj in se opeknel, pa že moramo našim čitateljem javiti novo nesrečo enake vrste. V vasi Bodrež pri Kanalu je mlada, tri leta stara deklica Ana Strukelj, ki se je gela v kuhinji za ognjem, omahnula z ognjišča. Pri tem pa se je oprijela kotla, v katerem se je grela vreča vode, in ga z vso njegovo vsebino povesnila nase. Njen obraz je bil prikrit mamico, ki je vso oparjeno in opeklo deklico takoj slekla in jo odnesla v posteljo. Poklicali so takoj zdravnika, toda predno je ta prišel, je otročiček že izdihnil. Za slučaj so se začeli zaninirati otrokni. Stariši, pazite po zimi na svoje otroke. To nam nalaga predvsem materska oz. očetvska ljubezen. Zavedati pa se morate tudi, da ste v tej ali oni meri vi sami odgovorni za vsako otroško nesrečo ter morate tudi kot taki zadostiti pravic.

Jaz da sem ukradel?!

Ko je Karel Lasie, razprodajalec — brašnar mandolavov in podobnih sladkarij, prišel s svojo slaščičarno na ravnih v gostilno Marije Brajnik — kot pravi sporočilo — v Strandžerju prišel gostom ponujati svoje dobrote, je zapazil, da mu je nekdo izmaknil kosček mandolave. Osumil je takoj gosta H. Mozelica, starega 27 let, iz Gorice. Ta pa mu je nato priložil tako kofuto, da je ubogi brašnar odletel iz gostilne — iz strahu namreč — ter pustil svoj kos in vse skupaj v gostilni. Čez nekaj časa, misleč, da ni v gostilni zanj nobene nevarnosti več, se je povrnil. To la kofuto je zagledal na vratih Mozelice, že je skočil nadenj ter mu jih začel naštevati in mu naštel tako korenite, da se je moral ubogi Lasie zateči k zdravniku po prvo pomoč. Osem dni se bo moral „dilatirati“, da bo lahko zopet mirno razprodajal svoje sladkarije, ki so mu tisti večer prinesle toliko — grenkosti.

Igra „poker“ — prepovedana

Dosedaj je bila igra „poker“, ki se ne šteje med hazardne igre, dovoljena. Zato tudi ni bila vpisana v seznam prepovedanih iger, ki mora biti izobčen v javnih lokalih. Toda najnovejši pravilnik javne varnosti pravi, da niso prepovedane le hazardne igre, pač pa tudi one, ki jih lokalne oblasti spoznajo škodljivo za javni blagor. Ker so goriske lokalne oblasti spoznale, da igra „poker“, ki ni hazardna igra, škodi javnemu blagru, je — po sporočilu kvesture — prepovedana. Zato mora biti vpisana v seznam prepovedanih iger. Kaznujejo se ne le posestniki lokalov, v katerih se igra igra, pač pa tudi oni, ki jo igrajo.

Posebna taksa na javne obrate
S prvim januarjem tega leta je bila podaljšana posebna taksa na javne obrate za leto 1928. in sicer v istem obsegu na isti obliki kot prej. Tako je treba plačati najkasneje do 31. t. m. v tem kompetentnem uradnem uradu.

Rojeni, mrtvi in poročni

V zadnjem tednu je bilo v Gorici rojenih 12 moških in 4 ženske.
Umrli so: Karlo Zucca, 42 let — Marija Karara, 3 mesece — monsg. Karol Ramhela, 75 let — Jožef Batič, 49 let — Ana Burgstaller, 75 let — Lucija Ferlat, 87 — Ivan Gnezda, 51 let.

Poročili so se: Stefan Močilnik s Katarino Trpin ter Jožef Dinelli z Ivano Lenardič.

ŠEMPAS Smrtina kosa

Včeraj ob 1. uri popoldne je umrl v 62. letu starosti tukajšnji posestnik in gostilničar Peter Batič. Pokojnik je bil priden in umen gospodar, ki je znal v najkritičnejšem času gospodarske krize svoje premoženje dobro urejevati in ohraniti. V času vojne je bil tudi zupan.

Naj v miru počiva!

IDRIJA

Božični prazniki so nam lepo prešli. Bili smo se hudega mraza, ker v tednu pred Božičem je padla temperatura celo na 19° pod ničlo, vendar pa se je pozneje unesla in južno vreme je prineslo dežja in toplote.

Pojnočnica je bila z orkestralno glasbo in petjem zelo slovesna in cerkev polna ljudi. Po večeri sv. večera je pač vedno lepa.

Ze nekaj let sem, menda dve

leti, je vzrasla v našem mestu navada, da se na Silvestrovo priredi koncert na trgu. In tako smo imeli tudi letos ta koncert, ki je bil poleg drugega edina zabava, zakaj ne plesa in ne druge prireditve ni bilo nobene v vsem mestu, samo v Circolo di lettura ali v nekdanji Narodni čitalnici so se vrtili v lepem sporazumljenju mnogi pari do pozne ure.

Lepa je navada Silvestrova koncertovanja. Lepa zlasti ker je kot neko godovno slovo od starega leta in voščilo v novo. Lepa se posebno zato, ker tak dan pride vse na trg in se ljudje srečujejo in pozdravljajo in ne manjka prijetnih besed in voščil, pa smeha in zabave.

V teku božičnih praznikov je umrl v Gorici v bolnišnici usmiljenih bratov rudar Gnezda. Bil je operiran na želodcu in je umrl vsled sušice. Oslabljen je. Pri pogrebu smo videli tudi g. Jaroslava Šotola z gospo, prejšnjega tehničnega ravnatelja rudnika, ki je v teku l. 1927. stopil v pokoj. Svojih rudarjev pa ne pozabi. Gnezdi naj sveti večna luč, odvedli ženi pa naše sožalje!

Znanost in umetnost

Kozmiški žarki

Ponovno sem v zadnjem času omenil take žarke v svojih člankih, ne bo torej odveč, ako bom skušal danes pojasniti čitatelju, za kaj gre.

Plini veljajo, kakor znano, kot izborna osamila za elektriko in se taki tudi v resnici, dokler ne delujejo nanje gotove zunanje sile. Ako gredo namreč skozi nje žarki radio-aktivnih snovi, Röntgenovi žarki, ultravijolični ali celo že navadni svetlobni žarki, postanejo bolj ali manj dobri prevodniki.

Pod učinkom teh žarkov izgubijo namreč nekateri atomi elektrone in postanejo tako pozitivno električni ioni. Izpršeni elektroni pa se združijo z drugimi neutralnimi atomi in tvorijo z njimi negativne ione. Jasno je, da ne bodo električna telesa v elektriškem polju mirovala, temveč da bodo sledila splošno znanimu pravilu, po katerem enakomerno električna telesa odbijajo, nasprotno imensko natelektrena pa privlačijo. Imeli bomo potemtakem dvojen tok ionov.

Zračni atomi pa so vedno nekoliko ionizirani. Tudi, ko so odstranili vse možne poznane vire ionizacije in so prestregli pot gori omenjenim žarkom z debelimi svinčnimi plastmi, je bil zrak še vedno ioniziran, dasi le malenkostno.

Poleg znanih virov ionizacije je moral torej obstojati še neznani vir. Nekateri so ga iskali v izredno silnih udarih med plinskimi molekulami, ki se neprestano gibljejo in pri tem udarjajo druga ob drugo. Drugi zopet so mislili na izredno močno žarkovje, ki da izvira iz radija v Zemlji. Zadnja razlaga se je zdelala bolj verjetna. Ako bi bili res taki žarki izvor zračne ionizacije, potem bi morala ionizacija pojmati z naraščajočo višino, kajti spodnje zračne plasti bi zadrževale žarke.

Tozadevni poizkusi Avstrijca Hessa in Nemca Kohlhorsterja iz l. 1914. pa so dokazali ravno nasprotno. Ionizacija narašča z višino. Njen vzrok ne more biti torej v Zemlji, temveč izven nje.

Poizkusi so se ponovili še le l. 1923. in sicer sta ameriška fizičarja Millikan in Bowen pričela s pomočjo balonov zračne plasti do višine 1500 m. V splošnem sta potrdila Kohlhorsterjeve ugotovitve, dasi je bil po njihovi poizkusih pojemek znatno manjši.

Po vsej verjetnosti je šlo torej za nepoznano vrsto žarkov, sicer ali za silno hitre žarke beta, ki so kakor znano hitro leteči elektroni, ali za neko vrsto žarkov gama z izredno kratko valovno dolžino. Bolj verjetno je bilo zadnje.

Že večkrat sem imel na tem mestu priliko, pojasniti, da smatrajo fizičari svetlobo za silno hitro valovanje, in sicer elektromagnetno valovanje. Svetloba se širi v obliki valov z dolgi in krtimi. Razdalja med vrhovi enega takega hriba in drugim je silno majhna. Različna je za različne barve spektra. Najdaljša je za rdečo, najmanjša za vijoličasto barvo; za prvo znaša 80, za zadnjo le 40 milijonov centimetra.

Vidnemu spektru se pridružijo ob rdečem koncu takozvani ultrardeči ali toplotni žarki, ki segajo celo do valovne dolžine ene tretjine milimetra, kjer pridejo brez presledka v elektromagnetne valove v ožjem pomenu, kojih valovna dolžina gre celo navzgor do 30 kilometrov.

Krajše valovne dolžine od vidnega spektra imajo ultravijolični žarki z dolžino do 10 milijonov centimetra navzdol. Tem sledijo Röntgenovi žarki z dolžino, ki je ob drugim skrajnem koncu celo tisočkrat manjša od dolžine ultravijoličnih žarkov. Najkrajše poznane valovne dolžine imajo žarki gama, ki jih izžarjujejo radio-aktivne snovi; znašajo namreč tisočmilijonski del enega centimetra.

Ako je torej vir ionizacije zraku še nepoznana vrsta žarkov, potem morajo imeti še krajšo valovno dolžino.

Millikan se je lotil težke naloge, izmeriti njih dolžino. Težkoča je bila predvsem v tem, izključiti vpliv katerekoli druge vrste žarkov. Šlo je za to, da ugotovi, kako pojema sila teh žarkov pri prodiranju skozi druga telesa. Izbra takega telesa pa je bila silno težka, kajti povsod se pojavljajo učinki radio-aktivnih snovi. Millikan se je odločil za vodo, ki nastaja neposredno iz snega v visokem gorovju. Izbral je jezero Muir v višini 3540 metrov ob vznožju gore Whitney. Ponovil je poizkuse v jezeru Arrowhead v višini 2800 metrov.

Valovna dolžina teh žarkov, ki jo je tako določil, znaša od 4 do 8 stotisoč milijonov centimetra. So torej približno dvatisočkrat krajši od najkrajših Röntgenovih žarkov in so radi tega silno prodorni.

Ti žarki izredno kratke valovne dolžine bi bili torej kozmiškega izvora. Millikan sam ni mogel izslediti, da bi ti žarki izvirali iz določenega dela zemlja. Pač pa je ugotovil Büttner v Nemčiji nekako zavisnost jakosti teh žarkov od zvezdnega dneva. Višek jakosti bi bil torej združen s kulminacijo določenega dela zvezdnega neba.

Odprto pa je še vedno vprašanje: odkod izvirajo ti žarki? Znan berlinski fizičar in kemik Ernest pripisuje to žarkovje določenemu delu zvezd stalnic, kar bi bilo v skladu z Büttnerjevimi ugotovitvami.

Ta domneva je zelo verjetna, kajti v zvezdah stalnicah in v meglicah se vršijo silne pretvorbe materije in izključeno ni, da so ravne te izvor kozmiških žarkov.

Po Millikanu pa vzbujajo te žarke v višjih zračnih plasteh elektroni, ki preletavajo po njegovem mnenju prostor v vseh smereh s hitrostjo, ki ni veliko različna od svetlobne hitrosti. Ta hipoteza je zelo prikupna po svoji enostavnosti, zlasti ker nas ne sili, iskati vzroka izven Zemlje, proti njej pa govorijo razne druge težkoče.

Vprašanje je vsekakor še odprto, toda gotovo že na poti do rešitve.

L. Č.

Potrli globoke žalosti oaznamamo svojim sorodnikom, prijateljem in znanjem, da je naš moč in oče, gospod

PETER BATIČ

valovnočasnik in bivši župan

danes, ob 1. uri pop., po kratki bolezni v 62. letu svoje starosti, izdihnil svoje blago dušo.

Pogreb predraga pokojnika se bo vršil v petek ob 3 pop. izpred hiše žalosti št. 195.

Alojzija, soproga.

Franc in Leopold, sinova. Marija, Antonija, Pavla in Alojzija, hčere.

France Bevk: Hiša v strugi

Ce sem omenil pri „Krvavih jezdecih“, da gre Bevkova pot navzgor, da je to delo pridobilo na neobsebnosti pomena in na pomembnosti ideje radi sinteze prejšnjega Bevkovega pisateljstva in radi sinteze splošnočloveškega s posameznicočloveškim v knjigi sami, moram tu ugotoviti, da je začel Bevk s pričujočo knjigo na stranpot. Ne da bi moglo od nje zahtevati, naj nam odslej podaja samo širokozaznana dela, ker je pri dobri izvedbi lahko vsaka še tako mala stvarica velika umetnina. Pričakovano sem pa, da bom našel tu one zlobske smiselnosti, kot sem jo lahko prav z veseljem ugotovil pri „Jaktu in njegovi ljubezni“. Tu manjka ta smiselnost in to je na škodo povesti in na škodo Bevku. Radi tega zgubi povest na svoji enotnosti. Dasi je razvoj logično in pravilno zamišljen in pravilno izveden. Ker je našemu čitatelstvu knjiga najbrže neznana, izšla je namreč v Ljubljani pri Vodnikovih družbi, naj na kratko podam njeno vsebino: Mladji Prodar se vrne iz vojne v svojo rodno vas, daleč proč od sredstva. Vojna ga je spravila iz ravnotežja. Oče pa je stara grča. Mati tiha, mirna, premetena žena. Podedoval je bil od vsakega malo in to mu je v škodo. Opomore si nekoliko od vojne izmačeno in začne misliti na ženitev, medtem je bila vojna končala. Košanova Milka, katero popolnoma vodi mati, močna in sebična žena, Milka, katere je od matere prevzela mnogo te sebičnosti in željnosti po gospodarskem, ulovi mladega Prodarja v svoje mreže, ko se je že bila prej spetala z nekim vojnikom, ki je prišel v te kraje z zasedbenimi četami. Nato se začne njena tiranija. Ima sicer nekaj dobrega v sebi, nekoliko ljubezni do moča, ali ta pride do veljave samo dvakrat, in sicer pri porodu sinčka, ki pa pride po računih Petra prodajalca na svet, in pa prav na koncu, ko se Peter ne more več vzdržati njene tiranije. Prodar te ljubezni zatve njena sebičnost, ki se uveljavlja tako, da je njej sami v škodo, kajti njena želja po gospodarskem in udobnosti jo tira k napačnemu gospodarstvu. Iz svojega značaja sem ji je Peter — mladi Prodar — popolnoma podožen in koleba cel čas med ljubeznijo in spoštovanjem do staršev in med Milkinim vplivom in ljubeznijo do nje. Dejanje gre navzdol. Začne prodajati les iz gozdov in tako iztrajajo cele dele gozda, kar se potem maščuje, ker njihova hiša postane v pravem pomenu hiša v strugi, kar je deloma bila že prej, toda povodnji ji niso moge škodovati, ker je drevje prestregalo preobilico vode in jo odvajalo v tla, sedaj pa ima voda prosto pot in z neugnano silo ruši pred sabo vse. Petra pa odnese val in ga pogubi ravno ko se vrača domov iz mesta, kamor se je bil podal na delo, da lahko zadosti želji po udobnosti svoje žene s svojim zaslužkom. Ne postane pa žrtve samega sebe, ker ne pogine na svojem, ampak na tujem zemljišču, tam torej, kjer so drugi ljudje nespametno ravnali sledeč splošnemu povojnemu razburljenemu, razoranemu življenju, ki je težilo po materialnem pridobivanju in po razsipanju. Ta pogin Petrov je torej slučajen in le navidezno povzročen po lastni krivdi, ne leži torej v njem samem in v njegovi ožji, bralcu znani okolici, na katero on vpliva in katere vpliva na njega. Ravnotako bi bilo možno, da bi Peter radi tega samo gospodarsko propadel, kar pa bi umetniško v nobenem oziru ne bilo več dobro; potem bi imeli pred sabo zgolj moralistično fabulo z čisto prozorno tendenco podučevanja, ki bi bila sama sebi namen, ali pa bi vsaj izgledalo, da ga ima. Tega se je Bevk najbr-

ZAHVALA

Zahvalujemo se tem potom vsem onim, ki so se udeležili pogreba našega strica preč. gospoda

Antona Kranjc-a

duhovnika v pokloju posebno pa še preč. duhovščini, pevskim zborom, darovalcem vencev in vsem spremljevalcem.

SOVODNJE, 4. januarja 1928.

Družina Cotic.

že zavedal, ker je vedel, da mora Peter radi svojega nepremišljenega koraka, ko se je poročil z Milko, in iz svojega značaja ven, propasti in da mora radi dobre rešitve zapletka dejanja tudi Milka doživeti in občutiti pravilno odmerjeno kazen. Ta slučajnost konca je torej glavna hiba tega Bevkovega dela. Iz tega ven občutimo razdvojenost v dejanju, ker in dobre zveze med naravo in človekom. Vsako zase je silajno označeno, oboje skupaj pa enotno slikano, ker hoče oboje sporedno podati in ne prvega ne drugega predrediti. On je hotel imeti naravo živo, ki naj sama maščuje krivico, ki se ji godi. Bevk je sijajen slikar narave, katere pri njemu diha in živi in govori. Toda pri „Krvavih jezdecih“, kjer sem vse to omenil, sem tudi rekel, da je tam vedel dati naravi usta s tem, da je ustvaril tam izobra. Izredno bogata fantazija, mnogovrstnost in raznovrstnost misli, močna ustvarjalna sila je Bevka topot zapeljala, da je nepravilno razporedil svojo snov. To naj bi bila epopeja njegovih Tohniških gor, gozdov, veličastnosti elementarnih sil in obenem naj bi bilo to točno in umetniško dovršeno slikanje duše

(Dajle na IV. strani)

MALI OGLASI

NEVESTE POZOR! Za 300 lir dobi- te žimnice in vzmeti za dve postelji. Jelerčič, tapetnik, Trnovo - Il. Bistrica. 3

DEKA kakih štirinajstih let z ljudsko- sloško izobrazbo, večšega slovenskega in italijanskega jezika, išče trgovina jstvin v bližini Gorice. Naslov pove goriska udrava. 21

SKENO pove avtoriziran grafolog v via Ferreria 31, zadnje nadstropje, vrata 12.

PIANINO koncerten, krasen, s tremi predali, križane strune, zajamčen, kovinska plošča, se proda prihodnjo soboto na dražbi v zastavljalnici Monte di Pieta. Na ogled vsako jutro. 22

AVTOMOBIL Spa, tip 23 ballon, razdeljiv, napeljava Bosch, v popolnem stanju, se proda po nizki ceni. Garaža Via Giulia 68, Trst. 23

SPALNI divani, otomane navaadni in luksuzni. Divanici, tapetnik, v S. Maurizio 9. 17

Tržaška avtomobilska šola priredi poseben tečaj v Gorici, ki bo začel 9. januarja t. l.

s 50 % popustom

Popoln tečaj stane L 200.—. Patent zajamčen. Za ženske posebna šola. Za tuje s hrano in stanovanjem L 350.—. Prijave v Gorici, Via XXIV Maggio 8, pritrjuje v pisarni pri g. eni Mervič. 1117

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDICI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

ZAVESE INPREPROGE

TULE
ETAMINE
PLATNO
PELUCHES
GOBELIN

MANUFACTURE PAULATTO

TRST
VIA DANTE 10 - VIA MAZZINI 32

Publi. TYTAN - Trieste.

ŠIRITE „Naš glas“

Mesečno družinsko revijo!
Naročnina za celo leto 16 L
Naslov:
Trieste, Casella postala 345

Avtomobilna črta
Trst-Lokevit-Divača-Senožeče
PODJETJE BRUNELLI
Odhod s trga Oberdan.

Vozni red od 1. oktobra do 31. marca.
Iz Trsta v Senožeče ob 16.15. Iz Bazo-vice ob 16.45. Iz Lokve ob 17.—. Iz Di-vače ob 17.10.
Iz Senožeče v Trst ob 7.30. Iz Divače ob 7.50. Iz Berzovice ob 8.15.
Lisiki za tja in nazaj: Trst-Divača in na-zaj L 13.—. Trst-Senožeče in nazaj L 16.—.

Priika za plesne večere

OLD ENGLAND

Trst - Corso Vitt. E. III. št. 26 - Trst
Črne izdelane oblike od L 250.— iprej Smokling po meri od L 395.— napj

Najvišje cene plačujem za

kun, zlatc, lisic, di-hurjev, vidar, jazbe- cev, mačk, veveric, krjav, divjih in do- mačih zajcev itd. itd. pošiljate po pošti.

D. Windspach - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16
Telefon int. 39-65.

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (90)
Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

A druga doba je bila v njej, ki jo je zadrževala od tega koraka. Ta moč je zmogala in jo odvedla naprej k Davidu. Najprej mora govoriti z njim. Davidova duša, njegova nedolžnost in njegova iz-poved — vse to mora prinesiti s seboj, ko se bo vrnila, da pokaže in pove vsem, ki bodo v tisti sobi. Takrat bo zmogala! Bigota int ni ne bo potrebovala. Rabila bo le sebe in — Davidovo resnico.

Ko sta se pomikala naprej proti manj razsvetljenemu koncu reče, ni deklica opazila stotnika René

Robineaua, ki je vstopil na vežo z zunanega hodnika in čigar obliče je bilo preteče in blede, ko ju je opazoval dokler nista izginila.

Skozi opek, predoru podoben prehod in potem navzdol po stopnicah v nižji del labirinta tajnih shramb in ječ pod palačo je sle-dila Deschenaux. Premalo časa je bilo, da bi občutila grozo in mrzlo ali opazila mrke gole stene, kajti že po nekaj korakih se je hodnik razširil v večji v skalo vsekan prostor, ki ga je razsvetljevalo nekaj svet. Polovico prostora sta zavzemala dva z omrež-jem obdani jetniški celici. In v eni obeh, obrnjen proti njima, ko sta vstopila, je stal David.

V istem trenutku se je Desche-naux obrnil in naglo odhajal po hodniku. Preden so se moge Ani-čine ustnice oblikovati, da bi iz-govorile prvo besedico, so se že zgornja vrata odprla in zopet za-prla. Tainik je odšel

Davidovo zadržanje in njegova strašna prikazen je bila kriva, da ni mogla spregovoriti besedice in da ji je postalo vse telo svinčeno, ko je sama ostala z njim. Videti je bilo, da jo je nekako pričako-val in da je tako mrk in brezgi-ben čakal njenega prihoda. Suk-nje ni imel. Srajco je imel raz-gazeno in gola rama se je svetila iz cunj. Tudi lasje so mu bili zmučeni. A ni je to pretreslo, pač pa njegove oči, s katerimi jo je mrzlo in brezčutno opazoval.

Približala se mu je. „David!“ je zašepetala. „David!“

„Madeniselle St. Denis.“ je od-vrnil in njegov glas je bil tako mrzel in tako nepodoben Davidu, ki ga je poznala, da jo je zabele-po v šilah.

Dospela je do železnega omrež-ja in mu skozi pomolila roko, toda on je stal mrko kot kip in se ni zganil. Brezčutno, kakor iz kamna izklesan, je stal tu. Nika-

kega znamenja ljubezni ali ve-selja in bilo v njegovih očeh, ni-kaže radosti. Brezbržno in brez-čutno jo je spoznal in to je bilo vse.

Njeni roki sta se krčevito opri-jele omrežja.

„Bog nebeski, zakaj me gledaš tako?“ je moglevala. „Prišla sem, kakor hitro sem mogla. Sestra Estera je z mano. Ostala je zgoraj in me čaka. Prišla sem ti pove-dati, da vsi lažejo, da je vse sama laž, da nisi nikoli bil izdajalec in da nikoli ne moreš biti — da je vse samo strašna zmot.“

O svoji veliki ljubezni mu je hotela predvsem govoriti, a pikri smehljaj, ki mu je zalgal na ust-nih, jo je zadržal tako nenadoma, kakor da bi jo bil udaril. Nalanko se ji je priklonil. Na njegovem obrazu in še nikoli bila opazila črnizma in porogljivosti.

„Da, zmot.“ je rekel mirno. „Ve-liko zmot je. gospica, da ste po-

stali igrača François Bigota.“

Ce je bila do tedaj še kapljica krvi v njenem obrazu, je takrat izginila. Udarce njegovih besed bi jo vrgel na tla, če se ni bila krčevito oprijemala železnih pa-lic omrežja. Omotica jo je začela premagovati, navzile temu je jas-no slišala in razumela Davidove besede.

„De Pean mi je povedal, da je Bigot poslal po vas in da boste kmalu tu.“ je rekel. „Saj razu-mete, burko hočejo docela vpri-zoriti — hočejo, da me vidite tu takega kot sem, da ne boste več dvomili o moji krivdi. Prosil sem De Peana, da bi vam zabranili vstop k meni, pa sem istčasno vedel, da tega ne bodo storili. In ker ste že tu, mi tudi ni žal. Saj ste itak bili prepričani, da sem lažnjivec, ko sem vam tisti dan v samostanu poštno povedal, da visim mla, da je bil Peter Joel v Quebecu. Zlat je želim, da me

smatrate za slabšega, za zločinca in izdajalca. Bigot mi je kajpada pokazal moje suknjo, v kateri so bile skrite listine in črteži. Nika-kega dvoma ne more biti več, kaj ne, gospica St. Denis, zlasti če vam to priznam, da je bila suknja, res moja in da so listine res našli v njej? Brez dvoma soglašate z Bigotom, da moram biti čim naj-prej obesen.“

„David — David — ta strahotna stvar, ki se je dogodila, te je iz-premenila.“ je ječala Anica. „Pri-di k meni! Dopusti, da se te do-taknem! Poljubi me — daj so mi spoznati, pokaži, da si ti in ne nekdo drugi, ki govori blazne be-sede.“

Zopet je stegnila roke proti nje-mu, a David se ni ganil. V nje-govem obličju je videla nekaj, če-sar ni videla tam še nikdar — ne-kaj, kar jo je presunilo v vsej svo-ji grenkosti in kar je bilo skoroda podobno sovraštvu.

ljudi kot posameznikov in kot gorjanov. Bivk pa je pripovedoval splošnočloveškega v posameznicočloveškem. Pokrajinsko-individualističen ne zna biti. Njegova dikcija pa zna biti čisto domača in topla, kar poživlja delo in mu poveča njegovo toploto, ker občutimo to na domačih tleh, ker nam radi tega postane bližje. To nam je pokazal v «Kresni noči».

Pričujoča knjiga je mestoma radi vsega tega, kar sem tu omenil, očarljiva. Jezik je bogat. Opisovanje narave je doseglo svoj višek. Poživljenje ljudi z naravo je dobilo resen izraz v starem Prodanju, kateri je tako tesno vezan s svojo grudo, da je del nje. Osebe so točno in dobro označene. Peter je takšen, ker mora biti takšen, ker so takega nehoti napravili stariši, ker je takega napravila vojna. Je šibek. Hotnja po lastnem življenju se radi njega samega usmeri v napačno smer. To nam daje slutiti ona epizoda s Kristino, kjer se mu obeta čista in nesebična ljubezen. Toda ravno radi svoje slabosti se spozabi k temu, ker se trenutno ne spomni, da ga je bila med tem časom doma že ulovila Milka, česar pa se on ne zaveda, ker je moč njegove misli premajhna.

To delo nam daje Bivka. Šele slutiti ne pa občutiti. Lahko vseeno vredno uvrstimo to knjigo med ostala njegova dela. Naj se razvija Bivk v pravcu «Kresne noči» in «Krvavih jezdecov» in naj upošteva, kar sem mu doslej povedal. Njegova naglica mu ne koristi. Avtoritativna v zvezi z njegovo bogato ustvarjalno silo ga mora dovesti visoko. V svojih romanih je mnogovrsten. Dober je pri čisto domačih snoveh kot pri takih, ki bi se lahko vršile kjerkoli. Močan je vseskozi. Neenotnost v «Hiši v strugi» ga je občutno razkrala.

Fr. Finžgarja Zbrani spisi

Šesti zvezek. Strani 299. — Za božič je Nova založba izdala nov zvezek Finžgarjevih spisov. Pričujoči zvezek, ki po svojem obsegu prekaša dosedanj, prinaša predvsem obširno povest «Sama», poleg tega štiri črtice, ki se s povestjo umajajo v lepo celoto. Povsod v tem zvezku odgrinja pisateljev socialne podobe iz naroda in jih vedno razbija v močne dogodke, ki z enako silo pritegujejo naše preproste in izobražene bralce. V povesti «Sama» je Finžgar našo podeželsko življenje zajel v široko kulturno sliko, ki se posebej označuje čas, v katerem je delo nastalo (1. 1912). Kakor vse Finžgarjevo delo, kaže tudi ta povest živo, etično zavest, brez vse spada med Finžgarjevo politična dela. Črtice «Kakor pelikan», «Bolečar», «Naš vsakdanji kruh» in «Tri črne žene» kažejo močne razvojne stopnje Finžgarjevega označevanja in so zanimive ne samo s pripovedne, temveč zlasti z umetniške strani. — Vsa ta dela je pisatelj deloma tehnično, predvsem pa jezikovno vestno pregledal, tako da je pisana knjiga v vzornem knjižnem jeziku. Cena broširanemu izvedu Din. 50, v celoplatno vezanemu Din. 60.

Gospodarske drobtine

«Navigazione Generale Italiana», največja italijanska paroplovna družba s sedežem v Genovi, je objavila te dni bilanco čez leto 1926-27, ki se konča s 30. septembra 1927. Družba je imela 229.653 ton brodov, in sicer največ po kakovosti visoko stoječih preokceanskih parnikov za potniški promet. Brodovje je ocenjeno v bilanci z zneskom 254 milijonov lir, za 22 milijonov manj kot lani, ker se je za to vsoto odpisalo. Zraven tega se nahajajo v zgradbi še štirje veleparniki, naplavlila nanje znašajo 187 milijonov lir. Meseca novembra je stopila v službo motorna ladja «Augustus», ki je največja ladja italijanske mornarice. Družino brodovje mora torej danes šteti okoli 250.000 ton, če prištejemo novo ladjo «Augustus» in odštejemo izgubo «Pricipessa Mafalda», glavne spremembe po dnevnem bilančnega zaključka. Brodovje te družbe torej v glavnem ne prekaša jako dosti po obsegu onega vodilnih tržaških družb, ki imajo tonelaže vsaka okoli 200.000 ton. Likviditeta bilance je dobra, kajti izkazuje se 68 milijonov lir gotovine v bančnih tekočih računih. Čistega dobička je 36 milijonov lir, od katerih se plača 3000 delovnica, to je 40 lir na vsako akcijo. Akcijski kapital znaša 600 milijonov lir, vplačana je do sedaj pa le 443.390.400 lir.

Promet luke v Genovi je bil leta 1927, za malenkost, namreč za 48.304 tone, višji nego leta 1926, in sicer je znašal 7.629.605 ton razkrcanega blaga. Ladijski promet je znašal 19.002.138 reg. ton, in sicer 1.073.520 reg. ton več nego l. 1926. Tudi končne številke za tržaško luko zaznamujejo za celo leto 1927. gotov porast namram 1. 1926, in sicer je bilo razkrcanega v vseh prometnih smereh l. 1927. 4.893.163 ton namram 4.765.076 ton blaga l. 1926. Vse to gre na račun izboljšanja v drugi polovici prejšnjega leta, medtem ko je bil v prvi polovici zastoj in nazadovanje v prometu.

Odsotnost Rusije na žitnem trgu je tako silna, ker se je svet v

dolet dobil tem novim razmeram kolikor toliko prilagodil. Pred vojno je bilo rusko žito največja faktor na mednarodnih tržiščih. Leta 1910, je izvozila Rusija 61 milijonov stotov pšenice, leta 1911. radi slabe letine le 40 milijonov stotov in l. 1912. 58 milijonov stotov. Med vojno in takoj po vojni je znašal izvoz toliko kot nič in tudi lani 1926-27 je dosegel v primeri s predvojnimi stanjem le neznatno višino 5 milijonov stotov. V tekočem letu izgleda, da bo še nižji. Vendar pustijo razmere v Rusiji odprtih dosti nepreglednih možnosti za tisto bodočnost, ko bo razvoj dobil nov razmah. Če ravno je zemlja v Rusiji neprimerno dosti rodovitnejša kot pri nas, se tam doseže pridelka le polovico, niti 6 stotov pšenice na hektar. Krivo je temu nerazvito obdelovanje zemlje, ponekod se n. pr. za pšenico niti ne orje niti ne seje, ampak se le kosi ravno tako divje rastoča kot trava. Lani je bil pridelok ruskega poljedelstva približno enak kot pred vojno na isti površini, le razmerje cen poljskih pridelkov in industrijskih proizvodov, katere rabi kmet, je bilo jako neugodno. Medtem ko

Razne zanimivosti

Pravda o petelinu

Ker ni mogel delati v šumnem Parizu, se je umaknil neki francoski učenjak v okoličansko vasico Marly le Roi, da bo tu v popolnem miru pisal in dovršil svoj znanstveni spis. Toda kadarkoli je bil zbral kako lepo misel, vedno se je na sosednjem dvorišču oglasil petelin in mu prepodil s svojim glasom ono lepo misel. Učenjak je bil skrajno nervozen in ker se je petelinovo petje vedno ponavljalo ob času, ko je študiral, je šel učenjak in tožil lastnika petelina na plačilo 1000 frankov odškodnine. Tožba je spravila sodnika v veliko zadrego in pomagal si je na ta način, da je pustil tožbo počivati. Toda s tem nista bila ne tožitelj ne toženec zadovoljni. Toženec je spravil kot občinski svetovalec zadevo v občinski svet in zahteval, naj župan prepove petelinom peti. Župan je izjavil, da ugotovi zahtevi, kakor hitro bo iznajden nagobčnik za peteline. Učenjak, ki je še vedno poslušal petelina, je predlagal po tretji osebi sosedu, naj zapre petelina v tako nizek vratu in zato tudi ne peti. Ko so po vasi zvedeli za ta predlog, je stopilo društvo prijateljev živali v akcijo in izjavilo, da je tak predlog naravnost zločinski, ker s tem bi se na krut način mučila nedolžna žival, ki ne more nič zato, da poje. Za zadevo se je začela brigati politična oblast in sedaj študira prefekt departementa Seine et Oise, ali bi ne kazalo določiti s posebnim odlokom, ali in kdaj in kako sme petelin peti. Vse je radi te petelinje zadeve razburjeno. Tožitelj, toženec, oba odvetnika, sodnik, župan z občinskimi zastopnikom, društvo za varstvo živali, vaščani, prefekt, morda se bo bavila z njo tudi poslanska zbornica, samo eden je miren in ohranja hladno kri in to je petelin, ki zapoje še vedno, kadarkoli se porodi učenjaku kaka lepa misel za njegovo znanstveno delo. Vsa Francija pa pričakuje z napetostjo razsodbo sodnika v tej pravdi o petelinu.

Nedovršena ostane nedovršena

Neka velika ameriška trdnjava za gramofonske plošče je razpisala nagrado v znesku 20.000 dolarjev, ki jo dobi oni, ki dovrši Schubertovo nedokončano H-mol simfonijo. Udruženju nemških skladateljev se je posrečilo pregovoriti trdnjo, da je izpremenila pogoje svoji nagradi. Misel, dovršiti nedovršeno simfonijo, se je opustila, ista nagrada se je pa določila onemu, ki bi zložil najboljšo simfonio kompozicijo, ki jo preveva moderni duh in ki jo nosi moč melodije, kakor je to v vseh Schubertovih simfonijah.

Sreča v nesreči

Na badenskem kolodvoru je pleškal slikar Artur Moberl tamnojo streho. Med delom se mu je pa streha, na kateri je stal, vlomila in on je tebebil v nestransko postajo. Na trečo je prav tedaj vozil mino tovorni vlak in slikar je padel v odprt voz, napolnjen z žaganim. Čeprav je padel s precejšnje višine, se vendar ni prav nič poškodoval.

Stroga obsodba

V Stockholmu sta bila obsojena te dneve dijakinja Margit Nihinen in vseučilni knjižničar Altem Törnudd radi umora in napeljevanja k umoru na dosmrtno ječo. O umoru, radi katerega sta se morala mlade človeka zavarovati, smo svoje dni že poročali, naj ponovno sedaj ves dogodek na kratko. V januarju je bil v aboskem parku ustrelen trgovec Engblom, ki je bil znan kot pijanec in babjek. Nekaj ur po umoru

dobi kmet za svoje hito približno ravno toliko denarja kot pred vojno, mora plačati za gospodarsko orodje, oblačilo in druge industrijske proizvode trikrat do štirikrat toliko kot pred vojno. Kaj čuda torej, da nima veselja proccajati svojega hita po tako nizkih cenah, rajši ga sam več porabi ali ga pa shrani za pomembnejše čase, v nadi, da se bo njegova tržna cena zboljšala.

Nasitete razmere nam torej dovolj jasno kažejo vzroke, zakaj ni več toliko ruskega žita na svetovnem tržišču, medtem ko bi mogla Rusija pri danih predpogojih naravnost poplaviti Evropo s svojim žitom. Moral bi dobiti predvsem ruski kmet za svoje žito primerno več potrebnih kot sedaj, morali bi torej industrijski proizvodi pasti na normalno višino namram žitni ceni, le to bi ga moglo podžigati k intenzivnejšemu obdelovanju svoje zemlje. Ako bi mogel pridelok na ha zvišati le od 6 na 9 stotov, bi bilo preko 100 milijonov žita na razpolago za izvoz. Predvsem je treba vzbuditi interes, kajti ta gre pred inicijativno in primanjkuje v današnjem gospodarskem sistemu Rusije.

sta bila aretirana prej imenovana Niininen in Törnudd. Aretaciji so se vsi čudili, ker je bil Törnudd znan kot izredno umovit učenjak. Oba sta dejanje priznala. Ko je bila študentka stara osemnajst let, je vstopila k trgovcu Engblomu kot njegova tajnica. Ta jo je zapeljal in uporabljal se potem, ko ni bila več v njegovi službi, vsako priliko, da je omadeževal njeno ime in jo hotel družabno uničiti. Skušal je tudi razdreti zaroko dijakinje s Törnuddom. Vsega tega dekle končno ni moglo prenašati. Prosila je trgovca Engbloma, naj jo pusti pri miru; ko ji je pa ta odgovoril s surovim smehom, ga je ustrelila s Törnuddom revolverjem. Namerava se predložiti na najvišji sodni stopnji posebna prošnja za ublažitev obsodbe, ki se glasi na dosmrtno ječo.

Siamska dvojčka

V neki londonski bolnišnici se vzgajata takozv. siamska dvojčka, ki sta se rodila pred kakimi desetimi dnevi v Derby-ju. Gre za dve deklici, ki sta s hrbtno skupaj zrastle. Dvojčici, ki sta popolnoma zdravi, se bosta te dneve preiskavali z roentgenovimi žarki, da ugotove zdravstveni, ki li možna njuna ločitev s pomočjo primerne operacije.

Newyorški arhitekt William Orr Ludlow namerava zgraditi nebotičnik, ki bo visok 35 nadstropij, iz samega stekla na Broadway-ju, oni veleulici, na kateri se odigrava skoraj vse trgovsko življenje ameriškega vele mesta. To velikansko poslopje bo s pomočjo pritiska na posamezne gumbje lahko spreminjalo vsako minuto svojo barvo in se bo zdaj zeleno, zdaj rdečo, zdaj modro svetilo. Da se pa izkoristi ugodni vpliv ultravioioletnih žarkov na človeško zdravje in v prvi vrsti na pljuča, žarkov, ki ne morejo prodirati skozi navadno steklo, je sklenil arhitekt, da zgradi novo poslopje iz kvarčnega stekla, ki prepušča brez vsake ovire ultravioletne, zdravilne žarke. Okna bodo še enkrat tako velika kakor so sedanja. Ako se ves ta načrt posreči podjetnemu arhitektu, potem bodo take stavbe najbolj priporočljive za jetične, ki se bodo pod vplivom omenjenih žarkov vidno boljšali in bodo celo okrevali.

Jugoslovenska rapsoda v Berlinu

Na pobudo nemškega učenjaka slavista Gesemannia in ob podpori nemške vlade prideta te dneve v Berlin dva zastopnika stanu, ki ga ni več dobiti v zapadni in severni Evropi, dva barda, rapsoda, nositelja in širitelja srbo-hrvaških narodnih pesmi, takozvana guslarja, Andrej Duburić in Tanasije Vujčić. Prvi je izvrsten guslar, svoje umetnosti pa ne izvaja praktično, je menda najspretnjši nabiralec srbskih narodnih pesmi in je beogradska akademija znanosti izročil več ko pet sto doslej neznanjih pesmi. Drugi, Vujčić, je najboljši narodni pevec; pri tekmi guslarjev v Sarajevu je bil odlikovan s prvo nagrado, doma je iz Črnogore, iz vasi Bjele. Oba pevca guslarja bosta prepevala narodne pesmi, ki jih bosta spremljala na gusle, v gramofon, plošče ostanejo last berlinske državne knjižnice. S tem hoče pridobiti Nemčija plošče s pristnimi narodnimi popevkami iz slovenskega juga.

Ko se oglasa vest

Večkrat se je že zgodilo, da je dobil angleški zakladni minister kako nepodpisano pismo, katerega je bila pridjana večja svota denarja. Navadno so bili ti nemenovani dobrotniki taki gospodje, ki so državo oslepili pri davkih in pristojbinah, ki so pa povrnilili, kakor hitro jim je to po četje očitala njihova vest. Sedaj prihaja vest iz Londona, da je daroval neimenovani patrijot državnemu zakladu znatno svoto 160 tisoč funtov (nad devet milijonov lir) s pogojem, naj se svota naloži pri angleški banki, kjer naj se skozi petdeset let mirno obrestuje. Sele po preteku te dobe naj se na-

vlasta svota porabi za zmanjšanje državnega notranjega dolga. Tudi tega «dobrotnika» je morala salomnasko peči vest, da si jo je moral ohladiti s tako svoto.

Eden se veseli, drugi jezi

Sir Henry Randall, znan veleindustrialec iz Northamptona na Angleškem, je dosegel na drugi božični praznik svoje osemdeseto leto. Z dovoljenjem župana je povabil vse moške meštane iz Northamptona, ki so že dosegli ali prekažili svoje osemdeseto leto, v slavnostno dvorano mestne palače, kjer se je priredil na njegove stroške praznični obed. Nič manj ko 850 vabil je bilo razposlanih in vsi so se zglasili, nobeden se ni opravičil, nobeden ni zbolel. S tem obedom se je pa izpostavil dobrotnik Randall hudi kritiki, in sicer od strani žensk, ki so tudi že dočakale in prekažile svoje osemdeseto leto. Pod mestno hišo so se zbrale starke in hrupno demonstirale, da niso bile tudi one povabljene. Do hujših izgovorov ni prišlo.

Človeška zver

Prejšnji teden smo poročali o morilcu Edwardu Hickmanu, ki je dvanaestletni Marion Parker-jevi zadržnil vrat iz masčevanja, ker ga je bil njen oče ovadil oblasti radi poneverbe. Policija je mrzlično iskala morilca po Los Angelesu in okolici, slednjit se ga prejel v Pendletonu v Oregonu. Zločinec sicer taj svoje dejanje, vse zvraca na nekoga drugega. Toda ko je stopil policijski uradnik nenadoma v njegovo celico in mu rekel, da mu prinaša vest o Marion Parker-jevi, je Hickman kar pobesnel. Zdravstvi so ga preiskali in ugotovili, da je za svoje dejanje popolnoma odgovoren.

Prezgodnja ljubezen

V Nancy-ju na Francoskem se je dovršila ljubezenska drama med otroci. Šestnajstletni deček se je bil že pred dvajseto letoma zaljubil v dve leti mlajšo deklino. Te dneve je doma ukradel 200 frankov, kupil si revolver in šel v hišo, kjer je stanovala deklina. Poprosil jo je poljuba, kar mu je pa ona odbila. Nato je streljal nanjo in nase in oba sta bila pripeljana v bolnišnico umirajoča.

Berači v dolarski deželi

Vkljub blagostanju ima tudi New-York svoje berače, ki pa niso prav nič podobni evropskim tovarščam. Oni namreč ne sprejemajo daru, ki bi bil manjši od enega dolarja. Njihovo življenje je radi tega znosno. Ni dolgo od tega, ko je bila nekemu mladenčcu v New Yorku ponujena služba za dvajset let, da bi mu na teden, tako on ni hotel sprejeti ponujane mu službe, češ, z beračenjem zaslužim več in si ohranim ob enem osebnostno svobodo. Posebno spretni berači zaslužijo tudi do petsto dolarjev na teden, imajo avtomobile in si privoščijo pozimi nekaj tedensko bivalište v topli Floridi. Beračenjo je v tem vele mestu tako plodonosno, da so se v zadnjem času ustanovile posebne šole za beraštvo, kjer je poučujoče gojenci v sredstvih, s katerimi se najprej in najhitreje in najbolj gotovo omehčajo srca mmo hiteh ljudi.

Visoka gosta iz Indije

Komaj so se bili prebivalci angleškega mesta Liverpoola nekoliko pomirili, saj se je bila razvila po mmo tekoči reki neznanska množica petroleja, ki je grozila mestu s poginom, kakor hitro bi se bil petrolej vžgal, jih je čakaio prav pred prazniki novo presenečenje. Nenadoma sta se pojavila, ko so bile vse ulice polne kupuljočega občinstva, dva resnična, popolnoma živa slona, ki sta lepo korakala po mestnih ulicah in se jala s svojim rilcem strah in trepet med množico. Ušla sta bila iz cirkusa in ker sta pri večernih predstavah v stalnem stiku z ljudmi sta se obnašala popolnoma mirno. Nobenega nista pohotila, in druge škode nista napravila kakor to, da sta vžrla izločbeno okno neke trgovine s porcelanom. Škoda ni bila tako občutna, ker je bila krita z zavarovalnino. Nekaj ur je trajal njun pohod po ulicah. Ljudje so se skrivali, pa tudi policaji so nekoliko petajili svojo običajno prešerno samozavest. Sele krotitelj je spravil obe živali zapet v cirkus, ki sta ga bila slona zapustila, kakor bi si bila hotela nakupiti raznih darov za božično darceve.

Odtiski prstov

Zbirka odtiskov prstov pri južnem oddelku v Zedinjenih državah Severne Amerike je najbogatejša na svetu, saj vsebuje nad 1.250.000 prstnih odtiskov zločincev. V teku lanskega leta je moral dati omenjeni oddelk na podlagi svoje zbirke 76.000 informacij.

Nova ekspedicija na južni tečaj

Iz Portsmoutha na Angleškem je odplul parnik «William Coorssky» na novo ekspedicijo v antarktične kraje. Ekspedicija bo trajala dvanajst mesecev. Parnik je opremljen z najraznovrstnejšimi znanstvenimi aparati. Poveljuje mu fregatni kapitan De la Motte.

Radil kritike v smrt

Na V. Stettinu na Nemškem sta si vvela zakonska Ernest in Marija Ehrhart življenje, ona se je ustrelila s pištolo, on se je pa utopil. Oba sta bila pisatelja in znana

kot dobra romanopisca in novelista. V planu, ki sta ga bila pred smrtjo naslovila na policijo, sta izjavila, da gresta v smrt, ker je strahovito obdelal in razkosal kritik njun zadnji roman, od katerega sta mnogo pričakovala. Ko se je vest raznesla po mestu, so ljudje takoj pokupili vse izvede zadnjega roma, dijaki so pa priredili obhod po mestu in protestirali proti kritiku.

Čemu se je sploh poročil?

V bližini Amiens-a na Francoskem se je poročil sofer. Svatje so šli po dovršeni poroki iz cerkve proti gostilni, kjer je bil pripravljen obed. Ko je stopal sprevod črez most, se je ločil mladi mož od svoje neveste z besedami: «Ti me ne boš mogla osrečiti, zato je bolje, da napravim že sedaj konec», pri tem je skočil z mosta v reko. Njegovega trupla niso mogli potegniti iz vode.

Ogledali

Američani, to je državljani Zedinjenih držav Severne Amerike, kjer so prepovedane vse alkoholne pijače, so sedaj vsi razburjeni. Ugotovilo se je, da so uradniki pilnarne in elektrarne, ki prihajajo vsak mesec enkrat v stanovanja, da določijo po števcu, koliko pili na oziroma elektrike je posamezna stranka porabila, v službi prohibicije t. j. da opazujejo, če ima in kje ima stranka kaj alkohola. Za vsako ovadbo dobe uradniki posebno nagrado. Zato pa morajo sedaj čakati pred stanovanji precej časa, da utegne družina prepovedano pijačo pravočasno in dobro skriti.

DAROV

Na Silvestrovo zbrani nekdanji postojnski tamburaši so darovali, spominjajoč se naših makškov, lir 60.— «Solskemu društvu». Obitelji R. Černogojca daruje 50.— lir «Solskemu društvu» kot novoletno voščilo. Zavednim darovalcem prav srčno hvala!

Naročajte in širite „EDINOST“

Tržaška posojilnica in hranilnica

registr. zadruga z omej. poročtvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema «Dinarje» na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Da razpolaga varnostne celice (salo)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah te urad zaprt.

Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

Spisala V. J. Krizanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOUK.

Cena L 6.—, po pošti priporočeno L 7.40. V inozemstvo L 8.60 proti vnaprej poslanemu znesku. - Roman je izdala iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20 L. - Knjižarna J. Štoka, Via Milano 37 v Trstu. - Nar. Knjižarna, Gorica, Carducci 7. - Katoliška knjižarna, Gorica, Carducci 4. - Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L 10) se dobi v knjižarni STOKA.

Tiskarna Edinost v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, tiskalnimi, Linotype, sirotypiji ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20

SRAJCE

CRETONNE
ZEFIR
POPELINE-OVRATNIKI
SERPE
PODVEZE
NARAMNICE

MANUFATTURE PAULATTO TRST

VIA DANTE 10 - VIA MAZZINI 32

Publi. TITAN - Trieste.

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerno.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

PRIBODNI ODHODI

(razen sprememb)

V New-York
(iz Genove)

7. februarja COLOMBO
21. februarja ROMA
(iz Neapolja dan pozneje)

V Južno Ameriko
(iz Genove)

24. januarja (*) AMERICA
1. februarja GIULIO CESARE
24. februarja AUGUSTUS
(*) 25. januarja iz Neapolja)

V Srednjo Ameriko in Tihl Ocean
(poštni iz Genove)

20. januarja POSILLIPO
29. februarja ORAZIO

V Avstralijo
(iz Genove)

16. marca CAPRERA
(iz Livorna dan pozneje)

Pojasnila in vozni listki pri N. G. I. poštinski urad v Trstu, Via Mercato vecchio 1.